

Velles paraules, noves emocions

L'esplèndida versió dels *Sonets* feta per Vergés és una nova oportunitat de gaudir de l'exquísidesa i profunditat psicològica de Shakespeare.

***Tots els sonets de Shakespeare.* Edició de Gerard Vergés. Editorial Columna. Barcelona, 1993.**

Llegir Shakespeare és iniciar un viatge que sabem que altres han freqüentat abans que nosaltres, però que té molt d'aventura personal, atès que és invitació i repte; cada nova visita a les seues obres és un nou descobriment, perquè mai no acabem de copsar-ne tota la riquesa.

Aquesta nova oportunitat d'acostar-se a Shakespeare ve guiada per Gerard Vergés, qui posa a l'abast del lector la col·lecció completa dels *Sonets* amb una esplèndida versió feta sense presses amb la dignitat i l'exactitud que només un escriptor sagaç, de reconegut domini del sonet, pot aconseguir. La traducció està realitzada amb destresa tal que li ha permès de comprimir el fluid musical original en decasíl·labs de ressonàncies ausiasmarquianes.

Els *Sonets* són una esplendorosa construcció verbal, d'una impressionant bellesa. L'amor, motiu poètic per excel·lència, és la raó de ser dels *Sonets*: un amor que provoca l'alegria i que obliga el poeta a apreciar per damunt de l'amor l'agraïment d'estimar. D'aquesta sorpresa i desig arravatador surten la successió de batecs amb què la carn plasma la cadena de la seua consumició. Al seu voltant l'autor afegeix una ampla gamma de temes que aporten una intensa riquesa tonal a la col·lecció.

Els *Sonets* ofereixen una visió totalitzadora de l'amor, que respon a la seua doble naturalesa ideal i física encarnada per l'amic i l'amant. Ací la bellesa suprema de

la dona, la seua idealització, es desplaça cap a l'amic, que és l'objecte del seu amor platònic; la dona, en canvi, apareix com un personatge sexual, tractada de manera més realista, malgrat la forta passió que el poeta sent per ella.

Els *Sonets* per damunt dels motius convencionals (com els elements de l'amor cortès, la immortalitat assegurada per la literatura, el tema de l'aparició nocturna de l'amada, les friccions entre ulls i cor) es distingeixen per l'apassionat accent d'experiència viscuda i respiren el fàstic i el pessimisme d'algunes de les seues peces teatrals. Sensació remarcada pel tractament dramàtic del llibre, tret inexistent en els cançoners de l'època. Però el que ens fa més pròxima la veu shakespeariana és el to de lucidesa del poeta i la preci-

sió dels estats d'ànim recreats. Lucidesa sovint desesperada, com ara quan el poeta s'adona de la seua humiliació i abdicació davant una persona indigna. La barreja d'amor i odi origina confessions de gran intensitat, com en el sonet 30: "Quan en silenci a l'ànima m'acut/ el record de les coses que han passat/ evoco amb un sospir les que he volgut/ i em dolc de tot el temps que he malversat". De totes maneres la corrosiva perspicàcia no li impedeix de pulsar notes de gran puresa i frescor: "Oh, quant més bella sembla la bellesa/ si és adornada per la veritat:/ la bella rosa es mostra més encesa/ pel dolç perfum que al calze té estotjat" (sonet 54).

La batalla poètica contra el temps és un dels altres grans motius, ja que la consciència de la temporalitat fa vibrar en els poemes una actitud d'angoixa existencial. Contra aquest tirà l'autor esgrimeix el seu combat, enarborant la perpetuació d'allò que més s'estima, l'amic amb els trets essencials de joventut i bellesa.

El fàrmac que proposen els sonets és la memòria, per mitjà de la procreació i l'art. El record, en el fons, més que un camí envers l'eternitat —que ell reconeix com una argúcia retòrica— s'entén com una possibilitat d'harmonitzar l'existència i permetre el desig, l'esperança.

Els versos de Shakespeare, plens de contrastos, són epigramàtics, expressen amb concisió i energia les agitacions i turbulències d'un jo conscient de les seues limitacions que conjura a través de la poesia la impossibilitat d'assolir un amor plenament aconseguit. **Francesc Calafat**